

KAMERPLANTEN

TEELTFICHE

ACHILLEA

Achillea of duizendblad is zoals vele vaste planten familie van de *Asteraceae*. In de natuur komt de plant oorspronkelijk voor in Europa, Siberië en Azië (Phillips, Rix, 1992). Het geslacht *Achillea* kent een groot aantal variëteiten. De planthoogte kan variëren tussen 20 en 120 cm en de bloei situeert zich meestal tussen juni en september. De plant is zowel geschikt voor rotstuinen als voor plantenborders; de bloemen die de plant vormt, kunnen tevens gebruikt worden in de snij- en droogcultuur. Duizendblad komt van nature vooral voor op voedselrijke, niet te zware gronden en is goed bestand tegen droogte; de plant wenst een zonnige standplaats (Raush, 2003).

Marc Visser, Erik De Boodt

Vermeerdering en assortiment

De vermeerdering van *Achillea* kan via zaad of stek. Zaaien kan in trays (3 tot 5 zaden in een traygaatje - plug) of ineens in potten. De zaaitijd hangt af van soort tot soort:

- *A. filipendulina* mag gezaaid worden in juli-augustus met oog op bloemvorming eind mei-begin juni
- *A. millefolium* kan in december gezaaid worden met bloei in mei
- *A. ptarmica* wordt gezaaid in februari-maart en bloeit in juli

- *A. tomentosa* wordt in juli-augustus gezaaid met bloei eind mei-begin juli.

Bij 18-21°C kiemen de zaden op 10-15 dagen. Dit gebeurt in een weinig bemest substraat met een pH van ongeveer 5,8 en met veel licht (lichtkiemer). Het substraat moet men licht vochtig houden, zeker niet te nat. Na een 4-tal weken kan men plantjes verkopen als bewortelde jongplanten. Deze worden door gespecialiseerde jongplantenbedrijven zoals Raes en Florensis (tabel 1) aangeboden van week 6 tot 36 als

Tabel 1 - Jongplanteninfo

Firma	Wetenschappelijke naam	Uit stek of zaad	Leverweken	Tray	Getopt of niet	Beworteld of niet	Levertijd
Raes	<i>Achillea filipendulina</i> <i>Achillea millefolium</i> <i>Achillea ptarmica</i> <i>Achillea tomentosa</i> <i>Achillea</i> F2 'Summerpastels' en 'Colorado'	Zaad	28, 34, 36 (kan ook andere weken, dan moet men wel minstens 5 tray's kopen)	180	Niet getopt	Beworteld	4 weken
Florensis	diverse variëteiten van <i>A. millefolium</i> , <i>ptarmica</i> , <i>filipendulina</i>	Zaad	Week 6, 18, 26, 30, 32, 36 (afhankelijk van de soort)	288	Niet getopt	Beworteld	/
Van der Zalm	<i>Achillea millefolium</i> 'Flowerburst Red Shade' (rode, rose en violet tinten)	Bewortelde stek	Week 8 tot en met 11	40 gaats	Niet getopt	Beworteld	10 weken

Contactgegevens jongplantenleveranciers:

- Rudy Raes – Tel. 09/355 58 30, E-mail: info@raes.be, Website: www.raes.be
- Florensis – Tel. 052/34 18 58, E-mail: Caroline.Phillips@florensis.com, Website: www.florensis.be
- Van der Zalm – Tel. 09/361 81 31, E-mail: info@vanderzalm.be, Website: www.vanderzalm.com

niet getopte planten in trays van 180-288 gaten. Firma Van der Zalm levert bewortelde ongetopte stekken van week 8 tot 11 in 40-gatentrays.

Inpot, watergift, bemesting

Oppotten gebeurt best in april (éénjarige teelt) maar kan ook in de periode september – oktober voor de meerjarige teelt (bron: Florensis). Potmaten kunnen variëren naargelang de teeltmethode of cultivar: zo opteert Van der Zalm voor een pot van 12-13 cm voor compacte stekplanten of 15-17 cm voor grotere planten. Voor de inpot van jongplanten raadt firma Benary een goed doorlatend substraat met 0-15% klei, 0-15% organische fractie (bv. houtvezel, bark of compost), 1-1,5 kg/m³ volledig evenwichtige NPK-voorraadmeststof (bv. PG-mix), 2-3 kg/m³ traagwerkende meststof (werkingsduur afhankelijk van gekozen teeltmethode/teeltduur), ijzerschelaat en sporenelementen aan, met een pH rond 5,8 (bron: Benary, 2006).

Qua bemesting kan men stellen dat *Achillea* sterk gevoed mag worden: wekelijks bijbemesten aan een niveau van 100-130 ppm stikstof met een K-rijke meststof (100 ppm stikstof geef je bv. met 0,5 g/l Peters 20-5-30) wordt aangeraden. Hierbij moeten men hoge ammonium- of hoge totaalstikstofgehalten vermijden. Verder moet men oppassen voor Mg- of Fe-tekorten (zeker bij pH > 6,0); hiertoe kan men best 1 of 2 keer bitterzout doseren aan 0,25 g/l en/of enkele keren ijzerschelaat meegeven (bron: Benary, 2006).

Toppen/remmen

Toppen is normaal niet nodig. Remmen wordt wel geadviseerd voor de zaailingen van de firma Raes: 4 g/l Alar is hierbij zeker efficiënt (Raes, 2011).

Temperatuur

Afhankelijk van het startplantmateriaal adviseren de jongplantentelers totaal verschillend:

- voor de soorten van Raes wordt een ideale groei bekomen bij temperaturen tussen 12-15 °C.
- voor de Florensis-soorten: 18-20 °C voor *A. ptarmica* en 18-24 °C voor *A. millefolium*.
- voor de stekken van Van der Zalm mag er koud geteeld worden; dit mag gewoon in buitenteelt; de planten moeten wel afgedekt worden met acryldoek bij risico op vorst.

Relatieve vochtigheid

De relatieve luchtvochtigheid mag maximaal 70% bedragen. (Van der Zalm, Teeltinformatie *Achillea* 'Flowerburst Red Shades', 2011)

Licht

Achillea is een langedagplant. Volgens Benary zijn dagen van 14-16 uur daglengte nodig voor de bloemaanleg en dit gedurende 6 tot 8 weken. Verder kan de teelt ongeschermd plaatsvinden (Van der Zalm, 2011).

Teeltduur, teeltschema

De teeltduur van zaad tot verkoop bedraagt 10-12 maanden bij *A. Filipendulina* en *A. tomentosa*, 14-18 weken bij *A. millefolium* en 12-16 weken bij *A. ptarmica* (bron: Benary 2006).

De firma's Florensis en Van der Zalm gaven enkele teeltschema's voor hun variëteiten (zie tabel 2 tot tabel 4).

Tabel 2 - Teeltschema *Achillea* 'Flowerburst Red Shades'

Teeltduur/schema	Fase 1	Fase 2
potmaten 12-13 cm	3 - 4 weken tegen elkaar	Eindafstand plm. 28-35 per m ²
potmaten 15-17 cm	4 - 5 weken tegen elkaar	Eindafstand plm. 12-14 per m ²

(Van der Zalm, Teeltinformatie *Achillea* 'Flowerburst Red Shades', 2011)

Tabel 3 - Teeltschema *Achillea ptarmica*

Teelt	Zaai	Oppotten	Bloei
Eenjarige teelt	Week 7	Week 15	Week 20 (1 ^{ste} jaar)
Meerjarige teelt	Week 19	Week 38	Week 22 (2 ^{de} jaar)
	Week 25	Week 39-40	Week 24 (2 ^{de} jaar)
	Week 30	Week 41	Week 27 (2 ^{de} jaar)

(Florensis, Cultuurbeschrijving *Achillea ptarmica*, 2011)

Tabel 4 - Teeltschema *Achillea millefolium*

Teelt	Zaai	Oppotten	Bloei
Eenjarige teelt	Week 7	Week 10	Week 29 (1 ^{ste} jaar)
Meerjarige teelt	Week 19	Week 38	Week 31 (2 ^{de} jaar)
	Week 25	Week 39-40	Week 32-33 (2 ^{de} jaar)
	Week 30	Week 41	Week 34 (2 ^{de} jaar)

(Florensis, Cultuurbeschrijving *Achillea millefolium*, 2011)

Ziekten en plagen

Achillea is gevoelig voor wortelziekten (bij langdurig natte potkluit), maar ook Botrytis vormt een gevaar bij een weelderig en vol gewas; deze laatste ziekte kan vooral voorkomen in het scherm van de plant; daarom is een preventieve bespuiting net voor de bloei aangeraden. Qua plagen zijn het vooral trips, luis, mineervlieg, witte vlieg, rups en spint die kunnen voorkomen.

Geraadpleegde literatuur

- Benary, Achillea, jaar: 2006.
- De Meester Wouter, via mail in oktober 2011.
- Phillips Caroline, via mail op 12/12/2011.
- Phillips, R., Rix, M. (1992). Vaste planten: Perennials. Vertaald door Van Cuijlenborg, H, s.l., Pre Press.
- Raush, A. (2003). Dumonts kleine. Vertaald door Alkema, V., s.l., s.n.
- Van der Zalm Young Plants, via mail.

Deze teeltfiche werd samengesteld door de studenten Jan Quintelier, Michiel Smet en Kevin De Ben van KaHo Sint-Lieven, Dep. Sint-Niklaas, Opleiding Bachelor Agro- en Biotechnologie, Optie Groenmanagement. Verder speciale dank aan de jongplantenbedrijven voor de foto's en/of informatie.

Alle gegevens zijn bedoeld ter informatie. Bij toepassing kunnen wij niet aansprakelijk gesteld worden voor eventuele nadelige gevolgen.

Onderzoek met steun van de Vlaamse Overheid, het agentschap voor Innovatie door Wetenschap en Technologie, de Provincie Oost-Vlaanderen, de Provinciale Landbouw-kamer, Boerenbond, het Algemeen Verbond van de Belgische Siertelers en Groenvoorzieners, de Koninklijke Maatschappij voor Landbouw en Plantkunde en KBC Bank & Verzekering.